

Asia: VN/15161/2025-MMM-1

Lausuntopyyntö karhukiintiöasetuksesta metsästysvuodelle 2025-2026

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

WWF kiittää mahdollisuudesta lausua tässä asiassa ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Yleistä

WWF ei kategorisesti vastusta suotuisalla suojelun tasolla olevan suurpedon metsästystä kannanhoidollisin poikkeusluvin (luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan alakohta e), edellyttäen, että poikkeusluvut täyttävät luontodirektiivin 16 artiklan mukaiset vaatimukset, ja että poikkeuslupien kiintiö ja muu ihmisen aiheuttama kuolleisuus on kestäväällä tasolla. Ymmärrämme, että kasvavasta karhukannasta saattaa joissakin tilanteissa aiheutua sosiaalisia tai taloudellisia ongelmia.

Kuten asetusmuistioluonnoksessa todetaan, Suomen riistakeskus vastaa viime kädessä siitä, että poikkeuslupien myöntämisen edellytykset täyttyvät. Koska oikeuskäytännössä poikkeuslupaharkinnan on katsottu edellyttävän tapauskohtaista (Asia C- 674/17, 41 kohta) sekä hakemusaluekohtaista (KHO:2023:99 ja KHO:2023:100) harkintaa, WWF on suhtautunut epäilevästi siihen, että Suomen riistakeskuksen poikkeuslupaharkintaa voitaisiin tukea asettamalla asetuksella kannanhoitoaluekohtaiset kannanhoidollisten poikkeuslupien päämäärät ja näitä lupia koskevat kiintiöt. WWF:n näkemyksen mukaan tällainen kannanhoitoaluekohtainen tieto on niin yleisluonteista, ettei siitä voida katsoa olevan merkittävää apua luontodirektiivin vaatimukset täyttävässä lupaharkinnassa (Ks. WWF:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta s. 2–4.

<https://wwf.fi/app/uploads/4/c/y/tqenrkr1oh4g32q3jmqs48/wwf-lausunto-mmm-metsastyslaki-41-250307.pdf?filename=WWF:n%20lausunto%20luonnoksesta%20hallituksen%20esitykseksi%20laiksi%20mets%C3%A4styslain%2041%20%C2%A7:n%20muuttamisesta.pdf>.

WWF katsoo, että mikäli kiintiöasetuksen halutaan aidosti tukevan Suomen riistakeskuksen poikkeuslupaharkintaa, tulee asetuksen muistiosta käydä luonnosta selkeämmin ja yksityiskohtaisemmin ilmi, miten asetuksella asetettavat kannanhoitoaluekohtaiset kiintiöt sekä kannanhoidollisten poikkeuslupien päämäärät lähtökohtaisesti täyttäisivät luontodirektiivin 16 artiklan mukaiset vaatimukset. WWF perustelee kantojaan tarkemmin alla.

Kannanhoidollisten poikkeuslupien päämääristä

WWF katsoo, että asetusmuistioluonnoksessa on kuvattu puutteellisesti, millaisia reunaehdoja luontodirektiivi asettaa kannanhoidollisen metsästyksen päämäärille. Sen lisäksi, että päämäärät eivät saa olla päällekkäisiä luontodirektiivin 16 artiklan a–d alakohtien mukaisten päämäärien kanssa, niiden tulee myös edistää karhun suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai ennalleen saattamista (EUT Asia C-674/17, kohta 43 sekä komission ohjeasiakirja (C(2021) 7301 final) s. 60–61). Lisäksi siitä, että kannanhoidollisella metsästyksellä voitaisiin saavuttaa nämä päämäärät, tulee esittää täsmällistä tieteellistä tietoa (Asia C- 674/17, 45 kohta).

WWF katsoo, että muistioluonnosta olisi tarpeen näiltä osin täydentää. WWF huomauttaa, ettei muistiossa kuitenkaan tule tyytyä vain kuvaamaan yleisluontoisesti luontodirektiivin kannanhoidollisen metsästyksen päämääriä koskevia vaatimuksia. WWF:n näkemyksen mukaan muistiossa tulisi nimenomaisesti perustella, miten asetuksella asetettavat päämäärät lähtökohtaisesti täyttäisivät nämä vaatimukset, koska juuri tällaiset perustelut voisivat aidosti tukea Suomen riistakeskusta poikkeuslupaharkinnassaan.

Tämän vuoksi WWF katsoo, että muistioluonnosta tulisi täydentää perusteluilla siitä, miten asetusluonnoksen 6 §:n mukaiset kannanhoidollisten poikkeuslupien päämäärät koskien karhukannan alueellisesta tihentymisestä aiheutuvien sosioekonomisten haittojen lieventämistä, karhukannan aiheuttamien kotieläin- ja maatalousvahinkojen pitämistä kohtuullisella tasolla sekä hirven ja metsäpeuran vasatuoton turvaamista, eivät ole päällekkäisiä luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan a–c alakohtien mukaisten päämäärien kanssa. WWF katsoo, että tällaiset perustelut ovat erityisen tarpeen, koska edellä mainitut päämäärät liittyvät nimenomaan erityisten merkittävien vahinkojen ehkäisemiseen, erilaisiin yleisen edun kannalta pakottaviin, kuten sosiaaliin ja taloudellisiin, syihin sekä luonnonvaraisen eläimistön suojelemiseen.

Lisäksi WWF katsoo, että asetusmuistioluonnosta tulisi täydentää kuvauksella siitä, miten asetusluonnoksen 6 §:n mukaiset kannanhoidollisten poikkeuslupien päämäärät, mukaan lukien karhukannan ihmisarkuuden vahvistaminen, edistävät karhukannan suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai ennalleen saattamista.

WWF kiinnittää huomiota myös muistioloannoksessa mainittuun ministeriön näkemykseen siitä, että koska tutkimuksen tuottama tieto karhupopulaation ja sen yksilöiden käyttäytymisestä on jo yleisesti tiedossa, olisi hallinnolta perusteetonta ja epäeettistä odottaa, että karhukannan käyttäytymisen muuttumisesta odotettaisiin konkreettista empiiristä aineistoa ja sen pohjalta tehtyjä mahdollisesti vuosia kestäviä tieteellisiä tutkimuksia.

WWF kuitenkin huomauttaa, että täsmällisten tieteellisten tietojen esittäminen sen tukemiseksi, että kannanhoidollisella metsästyksellä voidaan saavuttaa sille asetetut päämäärät, on Euroopan unionin oikeuden asettama vaatimus riippumatta sen täyttämiseen liittyvistä mahdollisista haasteista.

Tämän vuoksi WWF katsoo, että mikäli karhukiintiöasetuksen halutaan varmistavan, että Suomen riistakeskuksen harkinta karhun kannanhoidollisten poikkeuslupien myöntämisestä täyttää tämän vaatimuksen, tulisi muistiossa esittää tarkempia tieteellisiä tietoja sen tueksi, että kannanhoidollisella metsästyksellä voidaan saavuttaa asetusluonnoksen 6 §:ssä esitetyt päämäärät.

Lisäksi WWF haluaa tuoda esille sen, että nykyisellään asetusmuistioloannos voi aiheuttaa sekaannusta siitä, mitkä ovat asetuksella vahvistettavat kannanhoidollisen metsästyksen päämäärät. WWF katsoo, ettei asetuksen muistiossa tulisi käsitellä muita kuin asetuksen mukaisia päämääriä. Tämän vuoksi WWF esittää, että muistioloannoksen sivulla 27 oleva maininta siitä, kuinka ministeriö tavoittelee kannanhoidollisella metsästyksellä useita Large Carnivore Initiative for Europe -raportin mukaisia suurpetojen metsästyksen todettuja hyötyjä, sekä sivulla 28 esitetty luettelo muista kuin asetukseen perustuvista kannanhoidollisen metsästyksen päämääristä, poistettaisiin.

Kannanhoitoaluekohtaisista kiintiöistä

- Poronhoitoalueen karhukanta on Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan noin 270 yksilöä. Maa- ja metsätalousministeriö esittää alueen kantaan jopa 85 poikkeuslupan kiintiötä, joka vastaisi yli 30 % metsästysverotusta. Näin suuri kiintiö on WWF:n mielestä aivan liian korkea. Luonnonvarakeskuksen populaatiomallin mukaan poronhoitoalueen karhukanta pysyisi nykyisellä tasolla 18 % vuotuisella verotuksella. WWF esittää poronhoitoalueen kiintiön asettamista tasolle, jolla alueen karhukanta säilyy ainakin nykyisellä tasolla. Karhu kuuluu myös luontaisena osana myös poronhoitoalueen ekosysteemeihin ja erityisesti Lapin suuriin kansallispuistoihin, jotka on perustettu alkuperäisen luonnon suojelemiseksi. Lisäksi WWF esittää, että alueellisista kiintiöistä tulee vähentää vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla tapetut yksilöt ja muu ihmisen aiheuttama kuolleisuus.
- Itäiselle kannanhoitoalueelle esitetään 180 karhun metsästyskiintiötä. Tämän kokoisen kiintiön vaikutuksia nimenomaan kyseisen kannanhoitoalueen kantaan ei voi esityksen taustamuistion perusteella arvioida, sillä Luonnonvarakeskus ei ole arvioinut Karhukanta Suomessa 2024 -julkaisussaan kannan jakaantumista eri kannanhoitoalueille poronhoitoalueen ulkopuolella.

WWF esittää, että tämä arviointi lisätään muistioon, sillä Euroopan unionin tuomioistuimen päätöksen (Asia C-674/17, 61 kohta) mukaan poikkeusta ei voida hyväksyä ilman, että arvioidaan kyseessä olevan lajin kantojen suojelun taso sekä vaikutus, joka suunnitellulla poikkeuksella on siihen niin paikallisella tasolla kuin jäsenvaltion alueella

Yhteenvedona toteamme, että asetuksen muistiosta tulee käydä luonnosta selkeämmin ja yksityiskohtaisemmin ilmi, miten asetuksella asetettavat kannanhoitoaluekohtaiset kiintiöt sekä kannanhoidollisten poikkeuslupien päämäärät lähtökohtaisesti täyttäisivät luontodirektiivin 16 artiklan mukaiset vaatimukset.

Maailman Luonnon Säätiö (WWF), Suomen Rahasto, sr

Elina Erkkilä, suojelujohtaja

Raija-Leena Ojanen, oikeudellinen neuvonantaja

Petteri Tolvanen, ohjelmajohtaja, suomalainen luonto

Lausunnon valmisteluun on osallistunut myös avustava ympäristöoikeuden asiantuntija Taika Tiesmaa.

Tolvanen Petteri
WWF Suomi